

Povećanje proizvodnje i jačanje konkurentnosti ribarstva i akvakulture (EMFF)

Na ovoj raspravi sudjelovali su panelisti: mr. sc. **Irena Jahutka** (Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva), dr. sc. **Lav Bavčević** (Poljoprivredno-savjetodavna služba Zadar), **Zoran Radan**, dr. vet. med. (HGK), dr. sc. **Kristina Mišlov Jelavić** (Mišlov d.o.o., Kali) i **Ana Peroš**, dipl. oec. (Cromaris d.d., Zadar). Ovoj su raspravi nazočile 63 osobe.

Uvodno je održana prezentacija na temu „Povećanje proizvodnje i jačanje konkurentnosti ribarstva i akvakulture“ kojom su predstavljena dva fonda koja se koriste u sektoru ribarstva: Europski fond za ribarstvo koji se koristi za programsko razdoblje 2007.-2013. i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo koji je predviđen za sljedeće programsko razdoblje 2014.-2020., a osnovni cilj je postizanje konkurentnog, tehnološki naprednog i prilagodljivog sektora ribarstva i akvakulture kroz održivo iskorištenje resursa i osiguranja ribarske infrastrukture.

Za Europski fond za ribarstvo predviđena su ukupna sredstva u visini 11,6 milijuna eura od čega se iznos od 8,7 milijuna eura odnosi na sredstva iz Europske unije, dok se iznos od 2,9 milijuna eura odnosi na sredstva kojima Republika Hrvatska participira u navedenom razdoblju. Dva glavna dokumenta karakteristična za to programsko razdoblje su Nacionalni strateški plan ribarstva koji je usvojen od Vlade RH te Operativni program ribarstva koji je trenutno u fazi odobravanja od strane Europske komisije. Istaknute su mjere koje se koriste unutar Europskog fonda za ribarstvo: mjera privremene obustave ribolovnih aktivnosti, trajne obustave ribolovnih aktivnosti, proizvodne investicije u akvakulturi i tehnička pomoć.

Zatim je prezentiran Europski fond za pomorstvo i ribarstvo za programsko razdoblje 2014.-2020. koji utvrđuje financijske mjere Europske unije u smislu primjene Zajedničke ribarske politike (ZRP), mjera koje se odnose na zakonske postavke, održivog razvoja ribolovnih područja i kopnenog ribarstva te Integrirane pomorske politike (IPP). Unutar Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo također su prezentirani i Prioriteti Unije kao i mjere koje obuhvaća EFPR. Nadalje, navedene su aktivnosti za sljedeće programsko razdoblje 2014.-2020. i to izrada Partnerskog sporazuma koja je u tijeku, te izrada operativnog programa.

Prezentacija je završena navođenjem prethodnih (ex-ante) uvjeta koji moraju biti ispunjeni u sklopu Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo, a obuhvaćaju izradu i uspostavu Višegodišnjeg nacionalnog strateškog plana za akvakulturu, administrativne kapacitete za pripremu i provedbu višegodišnjeg programa prikupljanja podataka i administrativne kapacitete za pripremu i provedbu inspekcijskog nadzora.

Uslijedila je rasprava o zajedničkoj ribarstvenoj politici, njezinom značenju i glavnim ciljevima, te je naglašeno da je unutar odredbi Zajedničke ribarstvene politike najvažniji segment dugoročna opstojnost i održivost resursa mora. U dijelu sektora akvakulture-marikulture kao ograničavajući čimbenik novih ulaganja u ovom trenu navedene su odredbe Zakona o gradnji i Zakona o koncesijama. Naglašena je važnost ulaganja u marketing kao i nužnost sufinanciranja diversifikacije proizvodnje u smislu uvođenja novih vrsta u uzgoj.

Istaknuto je da su planovi upravljanja pojedinim oblicima ribolova u Jadranu i dalje temelj za provedbu određenih mjera u dijelu gospodarskog ribolova na moru (trajna i privremena obustava ribolovne aktivnosti), te da isto tako RH ima interesa i dalje nastaviti s provedbom ovih mjera u predstojećem programskom razdoblju 2014.-2020. kroz Europski fond za pomorstvo i ribarstvo. Na pitanje obeštećenja ribara kako za vrijeme privremene, tako i za vrijeme trajne obustave ribolovnih aktivnosti, odgovoreno je da je ovo pitanje važno te da će se predviđena sredstva i iskoristiti. Financiranje ribarskih luka/iskrcajnih mjesta izrazito je važno kako za ribare/uzgajivače tako i za samu administraciju, te s obzirom da financiranje novih iskrcajnih mjesta nije predviđeno novim fondom, potrebno je pronaći način da se kroz financiranje postojećih iskrcajnih mjesta, ista moderniziraju i opreme popratnim sadržajem. Navedeno je da je jedan od novih načina financiranja i financiranje održivog razvoja lokalnih područja i zajednica kroz FLAG-ove, za koji način financiranja postoji iskustvo u dijelu ruralnog razvoja i provedbi Leader programa.

Istaknuto je da je Hrvatska gospodarska komora u suradnji sa MP i HOK-om provodila vrlo vrijedan projekt „RIBA HRVATSKE – Jedi što vrijedi“ i da i dalje postoji interes i potreba sektora za nastavkom sličnih projekata na nacionalnoj razini. Sektorsko udruženje odnosno uključivanje sektora u sve segmente provedbe Operativnog programa je neophodno, a isto tako naglasak je stavljen i na transparentnost i dostupnost informacija. Naznačeno je kako je potrebno zainteresirati korisnike kako bi se što bolje informirali i kako bi mogli sudjelovati u provedbi mjera financiranja kroz fondove EU-a, te u konačnici brinuti i o samoj održivosti projekata.

Vezano uz sredstva za pripremu dokumentacije određenog projekta postavljeno je pitanje je li u sklopu tehničke pomoći moguće dobiti ista sredstva. Odgovoreno je da nije moguće koristiti sredstava za pripremu dokumentacije, te da je tehnička pomoć namijenjena isključivo administraciji za provedbu Operativnoga programa. Dat je prijedlog raspodjele predviđenih sredstava na način da se ista preraspodijele unutar ribolova, naročito za tzv. „otpremnine“ za smanjenje ribolovnog napora (trajna obustava ribolovne aktivnosti), akvakulture, iskrcajna mjesta i sl. Također je istaknuto da bi bilo dobro da se u projekt financiranja uvrsti dokumentacija vezana uz planove prostornog uređenja, te da se djelovanje ribarskih zadruga potiče kroz Operativni program.

Na pitanje kakvi će biti grantovi dat je odgovor da je kod trajne i privremene obustave ribolovnih aktivnosti prva kalkulacija već navedena u Operativnom programu (dok će sami detalji biti u Pravilniku i Natječaju), a što se pak tiče akvakulture, izračun sa maksimalnim iznosima biti će sastavni dio Pravilnika i Natječaja. Što se tiče pitanja vezanog uz FLAG-ove, tj. iz kojeg fonda će se financirati FLAG-ovi, odgovoreno je da će se isti financirati iz Fonda namijenjenog ribarstvu.

Kako bi se kvalitetno proveo sustav financiranja i iskorištenja fondova EU u dijelu ribarstva, panelisti su iskazali i potrebu dostatne administrativne kapacitiranosti, naročito u organizacijskoj jedinici Uprave ribarstva odgovornoj za provedbu fondova EU te Savjetodavnoj službi.

Zaključno, navedeno je kako veliku ulogu u provođenju fondova EU ima partnerstvo odnosno uključivanje sektora i svih zainteresiranih strana u sve provedbe Operativnog programa. Naglašena je velika važnost suradnje na svim razinama, od najviše nacionalne i zakonodavne, preko regionalne samouprave do lokalnih zajednica, a sve kako bi se predviđena sredstva u kontekstu provedbe EMFF-a na najbolji mogući način uspjela iskoristiti.